
МЕТОДОЛОГІЯ І ТЕОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

УДК 378.012:372.854

DOI 10.31654/2663-4902-2021-PP-2-8-17

Артюхова В. В.

кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки
Харківського національного університету Повітряних Сил ім. І. Кожедуба
vlada.artukhova@gmail.com
orcid id:0000-0003-0282-7151

Шведова Я. В.

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки,
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
shvedova@karazin.ua
orcid id 0000-0001-9592-3032

ДОСЛІДЖЕННЯ СТИЛЬОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ОНЛАЙН НАВЧАННЯ

У статті розглядаються стильові особливості навчальної діяльності студентів в умовах вимушеного онлайн навчання. Проаналізовано поняття «стиль навчання», під яким автори розуміють певну психофізіологічну систему оволодіння знаннями та вміннями, що певною мірою визначає успішність студента як майбутнього професіонала. За результатами огляду спеціальної літератури представлена теоретична модель, що систематизує найбільш відомі класифікації стилів навчання за сферами навчальної діяльності особистості (когнітивної, емоційно-вольової, поведінкової сфер особистості). Визначено, що недостатньо розробленою залишається диференціація стилів навчання за мотиваційними особливостями особистості.

За результатами дослідження мотивації навчання студентів визначено, що у більшості з них (41,1 %) превалює мотивація отримання диплому. Авторами було розроблено класифікацію стилів навчання, що ґрунтується на мотиваційній сфері особистості студента (ґрунтовний, стратегічний, поверховий та афіляційний стилі навчання). Виявлено, що серед студентства превалює стратегічний стиль навчання (41,9 %), ґрунтовний стиль представлений у 24,8 % респондентів, афіляційний – у 18,6 %, поверховий виражений найменше (14,7 %)

Автори розробили рекомендації організації навчального процесу здобувачів освіти залежно від їх стильових особливостей. Для студентів із домінуванням стратегічного стилю навчання викладачу рекомендовано визначати цілі заняття, а також проєктувати перспективну мету, розраховану на увесь період вивчення дисципліни. Організацію педагогічної взаємодії зі студентами з домінуванням афіляційного стилю доцільно будувати, ґрунтуючись на їх комунікативних потребах. З метою залучення студентів із домінуванням поверхового стилю до навчальної діяльності рекомендовано надавати їм можливість проявляти ініціативу у виборі завдання, забезпечувати свободу самовираження. Універсальною рекомендацією для викладачів може стати налагодження зворотнього зв'язку і створення сприятливого навчального середовища.

Ключові слова: стиль навчання, мотивація, навчальна діяльність, студент.

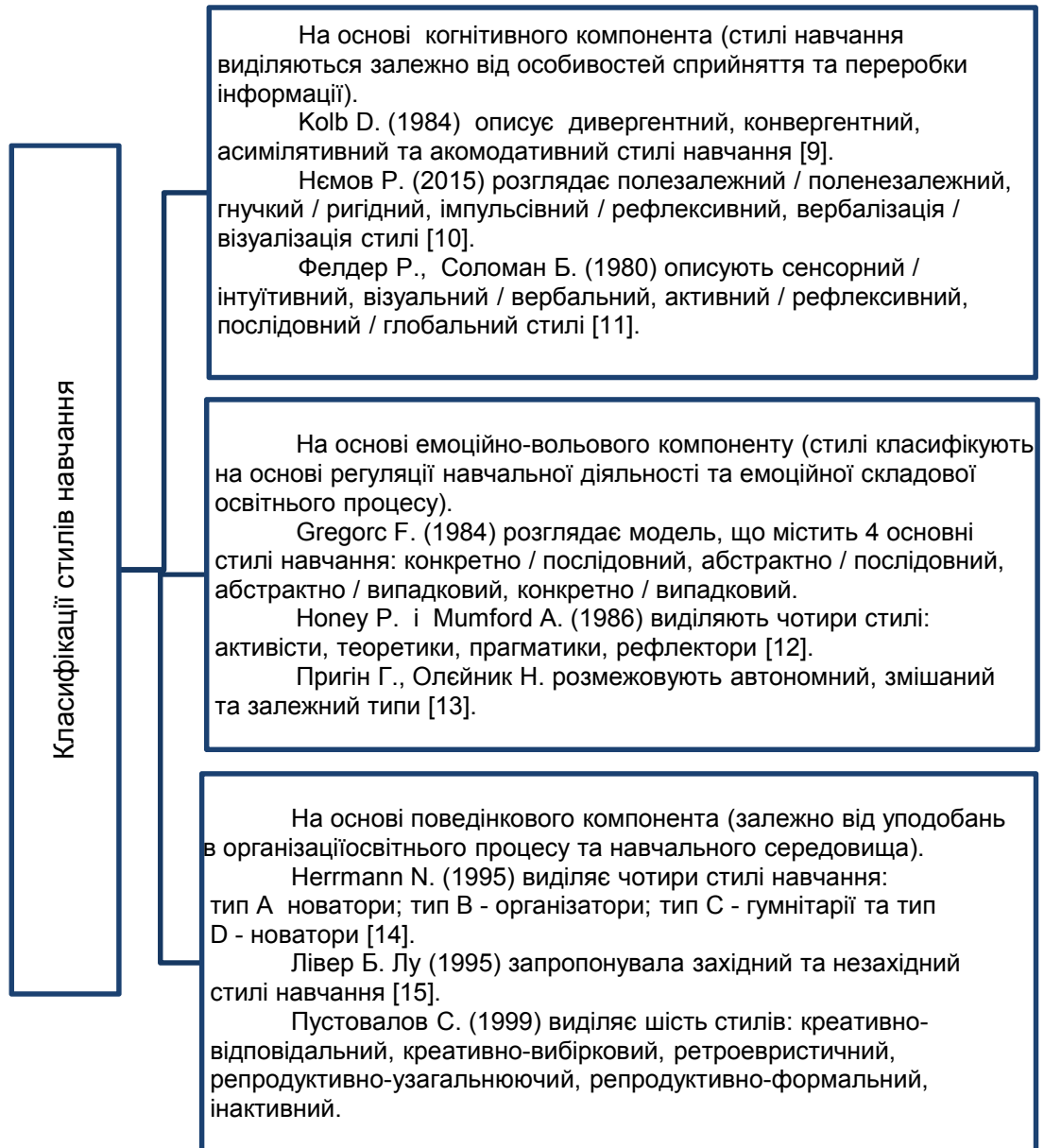
Постановка проблеми. Під впливом довготривалої пандемії коронавірусу, що шириться сьогодні світом, змінилися майже усі сфери життя людини. Не виняток і сфера освіти. Заклади освіти більшості країн змушені були перейти на онлайн навчання. Те, що нещодавно вважалось одним з освітніх трендів стало життєвою необхідністю та «новою реальністю». В цілому 2020/2021 навчальний рік в Україні проходив в умовах змішаного навчання, що стало викликом і випробуванням для учасників освітнього процесу.

Незважаючи на те, що у закладах вищої освіти ще до пандемії реалізовувались окремі онлайн технології, вітчизняна система освіти виявилась не готовою екстрено змінювати формат навчання. Наразі вона переживає період суттєвих трансформацій, що стосуються методології навчання, інформаційного контенту та освітнього простору у цілому. Перед сучасною вищою освітою постають нові завдання, пов'язані із необхідністю постійно підвищувати її якість з метою формування конкурентоспроможного фахівця, що вміє швидко орієнтуватися у ситуації, приймати самостійні рішення, бути відповідальним, прагне до самовдосконалення й саморозвитку, а також адаптувати її до нових епідеміологічних умов. Реалізація даних завдань вимагає організації ефективного дистанційного педагогічного середовища із використанням новітніх інформаційних технологій навчання, що ґрунтується на індивідуальному підході та враховує стильові й мотиваційні властивості навчальної діяльності студентів [1; 2]. Отже, диференціація освітнього процесу відповідно до особливостей індивідуальної траєкторії навчання студентів сприятиме активізації їх навчально-пізнавальної діяльності, що є актуальною проблемою сьогодні [3].

Аналіз літературних джерел свідчить, що у вітчизняній педагогіці та педагогічній психології проблематика стильових особливостей мотивації до навчання в цілому залишається на периферії, що й обумовило актуальність та практичну значущість представленого дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Серед індивідуальних особливостей особистості, що визначають навчально-пізнавальну траєкторію студента, низка дослідників виокремлюють стилі навчання [4; 5; 6]. У даному дослідженні під стилем навчальної діяльності ми розуміємо психофізіологічну систему оволодіння знаннями та вміннями, що певною мірою визначає успішність студента як майбутнього професіонала. Описаний феномен теоретично й емпірично вивчається у зарубіжній психолого-педагогічній науці з 70-х років, однак його дослідження мають суперечливий характер. Так, деякі психологи й нейробіологи ставлять під сумнів наукову основу поділу студентів на основі стилю навчання й підкреслюють їх мульти-сенсорність [7]. Незважаючи на це, даний феномен продовжують вивчати і на сьогоднішній день нараховують близько 71 концепції класифікацій стилів навчання [8].

Велика їх кількість обумовлюється різноманітністю наукових підходів. Як відомо, навчальна діяльність студентів ґрунтується на когнітивній, емоційно-вольовій, поведінковій та мотиваційній сферах особистості. У результаті аналізу визначених у літературі стилів навчання нами було побудовано теоретичну модель (див. мал. 1), що систематизує найбільш відомі класифікації за сферами навчальної діяльності особистості. Слід зауважити, що запропонований поділ є достатньо умовним, адже у навчальній діяльності усі вищезазначені сфери щільно переплітаються.

Мал. 1. Теоретична модель класифікацій стилів навчання

Запропонована теоретична модель класифікацій стилів навчальної діяльності наочно демонструє, що досліджуваний феномен розглядається переважно в контексті організації навчання з позиції когнітивних, емоційно-вольових та поведінкових особливостей здобувачів освіти. Слід зауважити, що недостатньо вивченою залишається диференціація стилів навчання, ґрунтуючись на мотиваційних особливостях особистості.

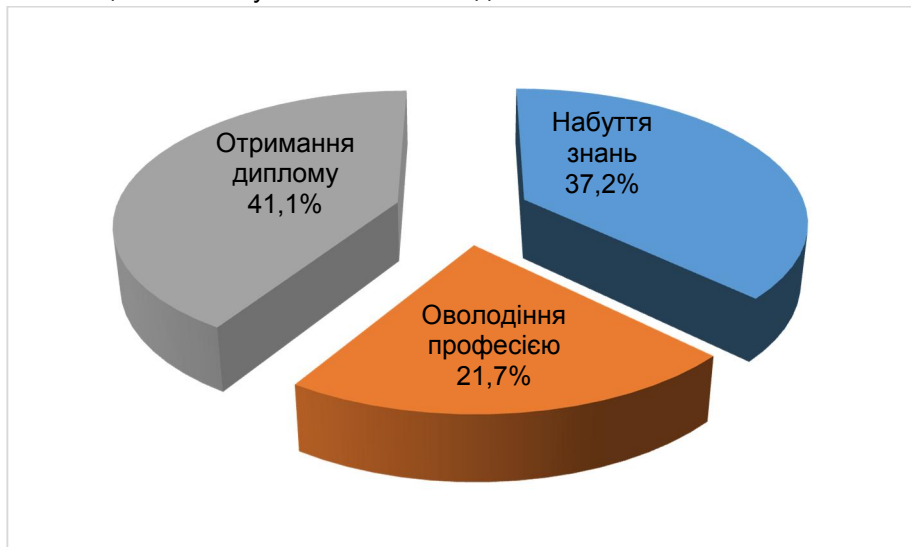
Мотивація студентів в умовах вимушеного дистанційного навчання набуває особливого значення. Самостійний характер онлайн навчання вимагає від здобувачів освіти відповідальної позиції, яка можлива лише за умови їх високої свідомої мотивації. Саме мотивація слухачів визначається провідним фактором результативності дистанційного навчання [16]. Слід зазначити, що традиційні засоби підтримки мотивації, що мають у своєму арсеналі викладачі, у сучасних умовах переважно не дають потрібних результатів. У зв'язку з цим виникає необхідність пошуку та розробки ефективних механізмів розвитку мотивації студентів до навчання.

Мета дослідження полягає у класифікації стилів навчання здобувачів вищої освіти залежно від їх мотивації та визначенні на цій основі шляхів активізації навчально-пізнавальної діяльності.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети застосовано комплекс теоретичних та емпіричних методів. Теоретичні методи: теоретико-методологічний аналіз проблеми, систематизація наукових літературних джерел, порівняння та узагальнення даних. Емпіричні методи: спостереження, бесіда, анкетування, психо-діагностичний метод (методика діагностики мотивації навчання у виші Т. Ільїна, 1974) [17].

Виклад основного матеріалу. У дослідженні взяли участь 129 студентів 3 та 4 курсів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, що навчаються на факультетах гуманітарного спрямування.

Результати дослідження мотивації навчання за допомогою методики діагностики мотивації навчання у виші Т. Ільїна подано на мал. 2.

Мал. 2. Результати дослідження мотивації навчання

Згідно з отриманими результатами, більшість опитаних студентів у процесі навчання орієнтовані переважно на отримання диплому (41,1 %). Вони мотивовані зовнішніми факторами, формально засвоюють знання, шукають різноманітні шляхи, щоб скласти іспити та отримати диплом.

Проте 37,2 % опитаних вказують на домінування мотивації «набуття знань», що відображається у бажанні студентів отримувати знання й свідчить про високий рівень їх зацікавленості у самому процесі навчання. 21,7 % студентів зауважують, що прагнуть оволодіти професійно-важливими знаннями, вміннями, а також розвинути необхідні риси. Отже, дані студенти мають внутрішню мотивацію до навчання, що, як відомо, природнім чином сприяє ефективній результативності навчальної діяльності. Виражена потреба у пізнанні активізує здобувачів освіти, залучає їх до освітнього процесу й емоційно задовольняє.

На основі спостереження, бесід, аналізу особливостей індивідуальної траєкторії навчання студентів, а також даних їх психодіагностичного дослідження нами було виділено чотири стилі навчання: ґрунтовний, стратегічний, поверховий й афіляційний.

Ґрунтовний стиль є найбільш сприятливим, адже студенти, що його демонструють, орієнтовані на отримання знань та професійне зростання. Вони прагнуть до нової інформації, відзначаються вміннями засвоювати складний та об'ємний матеріал, аналізувати, узагальнювати, формулювати проблемні питання, активно взаємодіють із викладачем в освітньому процесі. У таких студентів сформована установка на зростання, що сприяє розвитку їх допитливості та дозволяє розглядати невдачі й перешкоди як неминучі кроки на шляху до навчання. Ґрунтовний стиль

домінує у здобувачів освіти, що внутрішньо мотивовані на отримання нових знань, безперервно самовдосконалюються, усвідомлюють актуальність та корисність навчального матеріалу, його зв'язок з майбутньою професійною діяльністю.

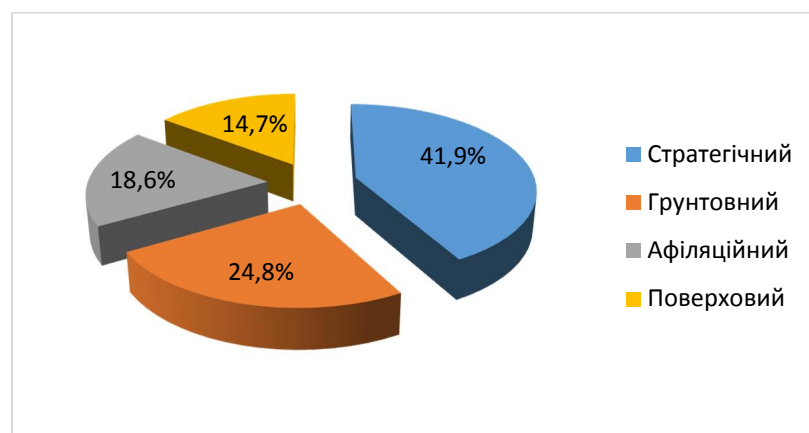
Стратегічний стиль навчання притаманний студентам, які орієнтовані на зовнішні стимули, а саме на оцінку або бали за виконання завдання. Отримані бали виступають для них як винагорода, підтверджують їх інтелектуальний рівень і становище у групі. Таким чином, система контролю та оцінювання для даної категорії студентів стає інструментом створення ситуації успіху, що супроводжується позитивними емоціями та мотивує на навчання. При стратегічному стилі студенти добре навчаються, проте не схильні заглиблюватись у нюанси дисципліни, що вивчають, їх знання обмежуються тим мінімумом, що необхідний для складання іспиту / заліку та отримання диплому. Вони добре налаштовані на конкуренцію та можливість показати свої знання.

Поверховий стиль навчання характеризується униканням будь-яких зусиль для вивчення навчальної дисципліни. Студенти із домінуванням даного стилю пасивні в освітньому процесі, вони мають слабо виражені пізнавальні інтереси, що може бути обумовлено: низькою інтенсивністю навчальної діяльності, недооцінкою ролі теоретичних знань, великими прогалинами у знаннях, недостатньою розвиненістю волевої сфери (низький самоконтроль, неорганізованість, емоційна нестабільність, високий рівень тривожності), відсутністю індивідуального, диференційованого підходу з боку викладачів.

Афіліційний стиль пов'язаний із бажанням студентів бути частиною референтної групи, знайти у ній своє місце, розділяти її цінності, переконання й знання. Здобувачі освіти з даним стилем прагнуть розширити коло свого спілкування за рахунок підвищення власного інтелектуального рівня та нових знайомих. Вони краще засвоюють матеріал, коли він надається для самостійного вивчення й обговорення у мікрогрупах. Поряд з комунікативними мотивами у них добре розвинуті пізнавальні мотиви, вони прагнуть вивчати новий матеріал з метою самореалізації та самоствердження.

Слід зазначити, що визначені стилі навчання не є стабільними, оскільки можуть змінюватися під впливом самого процесу навчання, застосування нових методів викладання, мотивації студентів та інших факторів.

З метою вивчення стильових особливостей навчальної діяльності студентів нами було розроблено спеціальну анкету, яка містить 20 питань, кожне з яких характеризує особливості одного з вищезазначених стилів навчання. Аналіз отриманих результатів дозволив нам виділити домінуючі стилі навчання в опитаних студентів. Результати дослідження подано на мал. 3.

Мал. 3. Домінуючі стилі навчальної діяльності студентів

Як видно з результатів дослідження, в опитаних студентів (41,9 %) домінує стратегічний стиль. Отже, вони мотивовані переважно оцінками, добре навчаються,

проте знання мають дещо обмежений характер, їх мало цікавить запропонована їм у межах дисципліни нова інформація, вони орієнтовані саме на зовнішній результат у вигляді певної кількості балів. Ґрунтовний стиль характерний для 24,8 % респондентів, що проявляється в чіткій спланованій стратегії навчання, усвідомленні безпосереднього зв'язку отриманих знань із майбутньою професійною діяльністю та становленням себе як професіонала. Найменше в опитаній вибірці представлений поверховий стиль навчання, що може свідчити про достатньо активну позицію опитаного студентства щодо навчання.

Виокремлення стилів є спробою класифікувати індивідуальну навчальну траєкторію студентів і на цій основі диференціювати навчальний процес в умовах вимушеного дистанційного характеру. У процесі індивідуальної роботи викладачу доцільно виявити стильові характеристики навчальної діяльності студентів та визначити у кожному окремому випадку зміст подальшої педагогічної взаємодії з метою покращення якості навчання. Такий індивідуально-особистісний підхід сприятиме гармонізації відносин у системі «викладач – студент», усвідомленню навчальних мотивів та потреб здобувачів освіти, що позитивно відобразиться на плануванні їх майбутньої професійної діяльності.

У педагогічній науці розроблено низку методів підвищення мотивації студентів до навчання [18; 19], спираючись на які ми рекомендуємо диференційований підхід залежно від стильових особливостей навчальної діяльності студентів. Так, при взаємодії зі студентами, що віддають перевагу ґрунтовному стилю навчання, доцільно підтримувати їх високу внутрішню мотивацію. З цієї метою пропонується:

- надавати нову навчальну інформацію, що має безпосередній зв'язок із їх професійним становленням;
- викликати інтерес до матеріалу, використовуючи різноманітні технології його пред'явлення (особливого значення це набуває в умовах дистанційного навчання);
- показувати, у яких сферах і яким чином студенти можуть використовувати отримані знання;
- пропонувати додаткові джерела для самостійного вивчення та стимуляції ініціативності слухачів.

Окрім цього, для підтримки та покращення мотивації здобувачів освіти та створення сприятливої атмосфери необхідно, щоб взаємовідносини у діаді «викладач – студент» будувались на взаємній повазі та емоційній підтримці.

Педагогічне управління студентами із стратегічним стилем повинно ґрунтуватися на створенні викладачем мотиваційного навчального середовища, спрямованого на підвищення їх внутрішньої навчальної мотивації. Для цього необхідно:

- зміст навчального матеріалу будувати як систему практико-орієнтованих завдань, які потребують активних дій з боку студентів;
- застосовувати широкий спектр методів формування пізнавального інтересу студентів, активних та інтерактивних методів навчання (дискусія, «мозкова атака», аналіз конкретних ситуацій, інсценізація, метод випереджального навчання та метод кооперативного навчання);
- залучати до проєктної діяльності, яка вимагає глибокого занурення у навчальну дисципліну, розвиває продуктивне мислення;
- введення системи рейтингової оцінки студентів та системи публікації їх успіхів;
- здійснювати індивідуалізацію аудиторної та самостійної роботи студентів, надавати емоційну підтримку.

Для студентів із стратегічним стилем навчання важливо розуміти структуру заняття, її чіткий план та усвідомлювати найближчі та кінцеві цілі навчання. Саме тому викладачу доцільно визначати цілі заняття, а також проєктувати перспективну мету, розраховану на увесь період вивчення дисципліни. Окрім цього, необхідно забезпечити розуміння й прийняття мети студентами як власної, що має значення саме для них, їх інтелектуального розвитку та особистісного становлення.

Організацію педагогічної взаємодії із студентами з домінуванням афіліційного стилю доцільно будувати, ґрунтуючись на комунікативних потребах. Така практика кооперативного навчання базується на роботі студентів у парах та малих групах над рольовими завданнями (ділові ігри, кейст, дискусії). Навчання стає більш результативним, коли здобувач освіти вивчає матеріал, взаємодіє з іншими. Воно також забезпечує взаємодопомогу студентів та їх імпліцитне взаємонавчання завдяки різниці в потенціалах знань, навичок та вмінь. Як рекомендація при організації навчання з даною категорією студентів пропонується:

- залучати їх до участі у роботі наукових гуртків, наукових та науково-практичних конференціях, семінарах;
- активно використовувати вікторини, рольові ігри, що симулюють ситуації з реального життя, професійні квести;
- створювати сприятливий психологічний мікроклімат у колективі для розвитку особистості.

Окрім цього, студентам із афіліційним стилем доречно пропонувати організувати колективні заходи, присвячені професійно важливим, ключовим постатям або подіям, залучати до роботи наукового товариства.

Студенти із домінуванням поверхового стилю найменше мотивовані навчатися. З метою залучення їх до навчальної діяльності доцільно надавати їм можливість проявляти ініціативу у виборі завдання, забезпечувати свободу самовираження. Окрім цього, рекомендовано:

- визначати сферу позанавчальних інтересів студентів і використовувати ці знання при організації навчання;
- будувати заняття, спираючись на особистий досвід студентів, їх потреби;
- підтримувати ініціативність студентів, їх починання;
- акцентувати увагу на професійній спрямованості навчального матеріалу, демонструвати, яким чином студенти зможуть використати дані знання.

Також важливим є створення ситуації успіху, адже студенти із поверховим стилем навчання переважно невпевнені у своїх силах. Ситуація успіху, що супроводжується позитивними емоціями, інтелектуальним підйомом, може стати для студентів умовою переростання негативного ставлення до навчання у позитивне. Студенти прагнуть отримати задоволення, таким чином у них сформується стійка потреба у навчанні.

Універсальною рекомендацією для викладачів при роботі із студентами може стати налагодження зворотнього зв'язку і створення навчального середовища, що сприятиме розвитку мислення зростання.

Висновки дослідження. У ході дослідження було проведено теоретичний огляд наукової літератури, проаналізовано різноманітні підходи до класифікації стилів навчання, систематизовано їх та подано у вигляді теоретичної моделі.

Дослідження мотивації в умовах онлайн навчання студентів дозволило визначити, що у більшості з них (41,1 %) превалює мотивація отримання диплому. Дане положення підтверджується вивченням стильових характеристик навчальної діяльності студентів, у 41,9 % з яких домінує стратегічний стиль навчання. Мінімально представлений поверховий стиль (14,7 % опитаних).

Розроблено та запропоновано рекомендації щодо організації диференційованого навчального процесу із студентами з різними стильовими особливостями. Як перспективу дослідження пропонується підтвердити ефективність наданих рекомендацій, оцінити їх вплив на якість навчання у динаміці.

Література

1. Dinçol S., Temel S., Oskay Ö., Erdoğan Ü., Yılmaz A. The effect of matching learning styles with teaching styles on success. *Procedia Social and Behavioral Sciences*. 2011. V. 15. P. 854–858. URL: <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.03.198>.

2. Гилюн О. В. Освітні мотивації студентської молоді. *Грані: наук.-теорет. і громад.-політ. альманах*. Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара; Центр соц.-політ. дослідж. Дніпропетровськ, 2012. № 1 (81). С. 102–104.
3. Михайличенко В. Є., Полянська В. В. Роль мотивації навчально-пізнавальної діяльності у формуванні професійної спрямованості студентів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*: зб. наук. пр. Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2011. Вип. 17 (70). С. 320–327.
4. Witkin H., Goodenough D. *Cognitive style: essence and origins*. New York, 1982. 135 p.
5. Зуев И. О. Учебные стили. Экспресс-методика и рекомендации педагогам. *Практична психологія та соціальна робота*: науково-практичний та освітньо-методичний журнал. 2002. № 6. С. 16–20.
6. Деркач Т. М. Стили навчання та їх вплив на ефективність освітнього процесу. *Наукові записки*: зб. наук. ст. НПУ ім. М. П. Драгоманова. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. № 127. С. 41–50.
7. Greenfield S. *The Private Life of the Brain* (Penguin Press Science). London, England: Penguin Books Ltd, 2002. 272 p.
8. Coffield F., Moseley D., Hall E., Ecciestone K. Learning styles and pedagogy in post-16 learning: a systematic and critical review. London: Learning and Skills Research Centre. 2004. 182 p.
9. Kolb D. *Experimental Learning*. New York: Englewood Cliffs, 1984. 256 p.
10. Немов Р. С. *Общая психология: учебник и практикум для академического бакалавриата*. Т. II. 6-е изд. Москва: Юрайт, 2015. 1007 с.
11. Litzinger Th., Lee S., Wise J., Felder R. A. Psychometric Study of the Index of Learning Styles *Journal of Engineering Education*. *The Journal of Engineering Education*. 2007. 96 (4). P. 309–319.
12. Honey P., Mumford A. *The learning styles helper's guide*. Maidenhead: Peter Honey Publications Ltd. 2000. 176 p.
13. Прыгин Г. С. *Личностно-типологические особенности субъектной регуляции деятельности*: дисс. ... д-ра психол. наук. 2006. 462 с.
14. Herrmann Ned. *The Creative Brain*. *Journal of creative behavior*. 1991. V. 25. № 4. 275 p.
15. Ливер Б. *Лу Обучение всего класса / пер. с англ. О. Е. Биченковой*. Москва: Новая школа, 1995. 48 с.
16. Keller J. First principles of motivation to learn and e-learning. *Distance Education*. 2008. № 29 (2). P. 175–185. DOI: 10.1080/01587910802154970
17. Ильин Е. П. *Мотивы и мотивация*. Санкт-Петербург, 2011. 512 с.
18. Artyukhova V., Kravchenko K., Kravchenko O., Prykhodko D. The specificity of introducing active and interactive learning methods into the educational process of higher education establishments. *Journal of Pedagogy and Educational Management*. 2020. № 4. 151–159.
19. Шведова Я. В. Використання активних методів навчання з метою особистісно-професійного розвитку студентів. *Наукові записки кафедри педагогіки*. 2012. Вип. 29. С. 168–172 с.

References

1. Dinçol, S., Temel, S., Oskay, Ö., Erdoğan, Ü. & Yılmaz, A. (2011). The effect of matching learning styles with teaching styles on success. *Procedia Social and behavioral Sciences*. V. 15. 854–858.
2. Gylyun, O. V. (2012). Osvitni motyvatsiyi students'koyi molodi [Educational motivations of student youth]. *Hrani – Faces*. Dnipropetr. nats. un-t im. O. Honchara; Tsentr sots.-polit. doslidzh. 1 (81), 102–104 [in Ukraine].
3. Mykhaylychenko, V. YE., Polyans'ka, V. V. (2011). Rol' motyvatsiyi navchal'no-piznaval'noyi diyal'nosti u formuvanni profesiyanoi spryamovanosti studentiv [The role of motivation of educational and cognitive activities in the formation of professional orientation of students]. *Pedahohika formuvannya tvorchoyi osobystosti u vyshchiy i zahal'noosvitniy shkolakh – Pedagogy of formation of creative personality in higher and general education schools*. 17 (70), 320–327 [in Ukraine].
4. Witkin, H., Goodenough, D. (1982). *Cognitive style: essence and origins*. New York.

5. Zuev, Y. O. (2002). Uchebnye styly. Ekspres-metodyka y rekomendatsyy pedahoham [Express methodology and recommendations for teachers]. *Praktychna psykholohiya ta sotsial'na robota – Practical psychology and social work*. 6, 16–20 [in Russian].
6. Derkach, T. M. (2015). Styli navchannya ta yikh vplyv na efektyvnist' osvith'oho protsesu [Learning styles and their impact on the effectiveness of the educational process]. *Naukovi zapysky – Scientific notes*. Kyiv: Vyd-vo NPU im. M. P. Drahomanova. 127, 41–50 [in Ukraine].
7. Greenfield, S. (2002). *The Private Life of the Brain* (Penguin Press Science). London, England: Penguin Books Ltd. [in English].
8. Coffield, F., Moseley, D., Hall, E., Ecciestone, K. (2004). *Learning styles and pedagogy in post-16 learning: a systematic and critical review*. London: Learning and Skills Research Centre [in English].
9. Kolb, D. (1984). *Experimental Learning*. New York: Englewood Cliffs [in English].
10. Nemov, R. S. (2015). *Obshchaya psikhologiya [General psychology]*. V. 2. (6d ed.). Moskva: Yurayt [in Russian].
11. Litzinger, Th., Lee, S., Wise, J., Felder, R. A. (2007). Psychometric Study of the Index of Learning Styles. *The Journal of Engineering Education*. 96 (4). 309–319 [in English].
12. Honey, P. & Mumford, A. (2000). *The learning styles helper's guide*. Maidenhead: Peter Honey Publications Ltd. [in English]
13. Prygin, G. S. (2006). Lichnostno-tipologicheskiye osobennosti sub'yektnoy regulyatsii deyatel'nosti [Personal and typological features of the subjective regulation of activity]. Doktor's thesis [in Russian].
14. Herrmann, N. (1991). The Creative Brain. *Journal of creative behavior*. V 25. 4. [in English].
15. Liver, B. Lu (1995). *Obucheniye vsego klassa [Whole class teaching]*. (Bichenkovoy O.Ye.Trans). Moscow: Novaya shkola. [in Russian].
16. Keller, J. (2008). First principles of motivation to learn and e-learning. *Distance Education*. 29 (2). 175–185 [in English].
17. Yl'yn, E. P. (2011). *Motyvi y motyvatsiya [Motives and motivation]*. SPb. [in Russian].
18. Artyukhova, V., Kravchenko, K., Kravchenko, O. & Prykhodko, D. (2020). The specificity of introducing active and interactive learning methods into the educational process of higher education establishments. *Journal of Pedagogy and Educational Management*. 4. 151–159 [in English].
19. Shvedova, YA. V. (2012). Vykorystannya aktyvnykh metodiv navchannya z metoyu osobystisno-profesiynoho rozvytku studentiv [Use of active teaching methods for the purpose of personal and professional development of students]. *Naukovi zapysky kafedry pedahohiky – Scientific notes of the Department of Pedagogy*. 29. 168–172 [in Ukraine].

Artiukhova V.

PhD (Candidate of Psychological Science), Associate Professor of the Psychology and Pedagogy Department of the I. Kozhedub Air Force National University
 ORCID ID: 0000-0003-0282-7151
 e-mail: vlada.artiukhova@gmail.com

Shvedova Y.

PhD Candidate of Pedagogy, Associate Professor of the Pedagogy Department Karazin Kharkiv National University
 ORCID ID: 0000-0001-9592-3032
 e-mail: shvedova@karazin.ua

STUDY OF STYLE FEATURES OF EDUCATIONAL ACTIVITIES OF STUDENTS IN ONLINE LEARNING CONDITIONS

The article discusses the style features of the educational activities of students in the conditions of forced distance learning. The concept of learning style is analyzed, by which

the authors understand a certain psychophysiological system of mastering knowledge and skills, which to a certain extent determines the success of a student as a future professional. Based on the results of the analysis of special literature, a theoretical model is presented that systematizes the most famous classifications of learning styles according to the areas of educational activity of the individual (cognitive, emotional-volitional, behavioral spheres of the individual). It was determined that the differentiation of learning styles based on the motivational characteristics of the individual remains insufficiently developed.

The results of the study of the motivation of students' learning indicate that the majority of them (41.1 %) are motivated by the motivation to receive a diploma. The authors have developed a classification of learning styles based on the motivational sphere of the student's personality (solid, strategic, superficial, and affiliation learning style). It was revealed that the strategic style of learning prevails among students (41.9 %), the solid style is presented in 24.8 % of the respondents, the affiliatory style – in 18.6 %, the superficial one is less pronounced (14.7 %).

The authors have developed recommendations for organizing the educational process. students depending on their style. For students with a dominant strategic style of teaching, the teacher is recommended to determine the goals of the lesson, as well as design a promising goal for the entire period of studying the discipline. It is advisable to organize pedagogical interaction with students with the dominance of the affiliatory style based on their communication needs. In order to attract students with a dominance of a superficial style of learning activity, it is recommended to provide them with the opportunity to take initiative, to ensure freedom of expression. As a universal, it is proposed to establish feedback and create a favorable learning environment.

Key words: learning style, motivation, learning activity, student.